

Μάθημα 3

Το μέλλον μου: τρεις επιλογές που διαμορφώνουν τη ζωή μας στο μέλλον

Ελευθερία σημαίνει να έχει κάποιος την ικανότητα να επιλέγει ή να απορρίπτει

Ο πίνακας συνοψίζει τις πληροφορίες που χρειάζεται ο/η εκπαιδευτικός ώστε να σχεδιάσει και να διδάξει το μάθημα.

Η **άσκηση στις ικανότητες** αφορά άμεσα την EDC/HRE.

Οι **μαθησιακός στόχος** υποδεικνύει όσα γνωρίζουν και κατανοούν οι μαθητές.

Οι **δραστηριότητες για τους μαθητές**, με τη **μέθοδο**, συγκροτούν το βασικό στοιχείο της διαδικασίας μάθησης.

Ο πίνακας για επιλογή **υλικού** υποστηρίζει την προετοιμασία του μαθήματος.

Ο **προσδιορισμός του διαθέσιμου χρόνου** δίνει ένα αδρό περίγραμμα για τη διαχείριση του χρόνου.

Άσκηση ικανοτήτων	Επιλέγω, θέτω προτεραιότητες.
Μαθησιακός στόχος	Τα ανθρώπινα δικαιώματα μας δίνουν δυνατότητες να διαμορφώσουμε τη ζωή μας στο μέλλον – αποφασίζουμε αν θα τις ακολουθήσουμε.
Δραστηριότητες για τους μαθητές	Οι μαθητές προβληματίζονται για τις επιλογές που επηρεάζουν τη ζωή τους στο μέλλον.
Πηγές και υλικό	Φυλλάδιο για τους μαθητές 1.2. Χαρτί πίνακα σεμιναρίου, μαρκαδόροι.
Μέθοδος	Ατομική εργασία με φύλλο εργασίας. Συζήτηση σε ολομέλεια.
Προσδιορισμός διαθέσιμου χρόνου	1. Εισαγωγή στο θέμα και παρουσίαση της δραστηριότητας. (10 λεπτά)
	2. Οι μαθητές προβληματίζονται για τις βασικές επιλογές τους.(10 λεπτά)
	3. Παρουσίαση και συζήτηση. (20 λεπτά)

Επιπρόσθετες πληροφορίες

«Ποιος θα είναι ο σύντροφός μου;» - «Θέλουμε παιδιά:» - «Τι επάγγελμα να διαλέξω;»

Σ' αυτό το μάθημα, οι μαθητές θα ασχοληθούν με αυτές τις επιλογές, αλλάζοντας την προοπτική τους από το παρελθόν στο μέλλον. Στο προηγούμενο μάθημα στράφηκαν στο παρελθόν και ασχολήθηκαν με το ζήτημα των επιλογών που έγιναν (και από ποιους έγιναν), και που επηρέασαν αποφασιστικά τη ζωή τους αλλά και διαμόρφωσαν τις ταυτότητές τους στη διάρκεια της παιδικής τους ηλικίας και της εφηβείας. Σ' αυτό το μάθημα, θα προσανατολιστούν προς το μέλλον. Θα κάνουν βασικές επιλογές – σχετικές με τον σύντροφό τους, την οικογένεια και το επάγγελμά τους – επιλογές που έχουν ισχυρότερο αντίκτυπο στις ταυτότητές τους.

Οι μαθητές θα συνειδητοποιήσουν το ζήτημα των φύλων που εμπλέκεται σ' αυτή τη δραστηριότητα: στον παραδοσιακό ρόλο των φύλων, η γυναίκα επέλεγε σύντροφο και οικογένεια – αλλά όχι επάγγελμα, ενώ ο άνδρας επικεντρωνόταν στον ρόλο εκείνου που έφερνε εισόδημα (επάγγελμα), αλλά με μειωμένες ευθύνες ως προς την οικογενειακή ζωή. Σήμερα, οι νέες γυναίκες ασκούν το δικαίωμα στην εκπαίδευση πολύ περισσότερο και ευρύτερα, έχοντας πρόθεση να επιλέξουν το επάγγελμά τους. Οπότε, ενώ οι γυναίκες αποπειρώνται να βρουν έναν τρόπο να ισορροπήσουν και τις τρεις επιλογές – επάγγελμα, σύντροφο και οικογένεια – πολλοί, αλλά όχι όλοι οι άντρες τείνουν να παραμένουν προσκολλημένοι στην παραδοσιακή αντίληψη του ρόλου τους.

Περιγραφή του μαθήματος

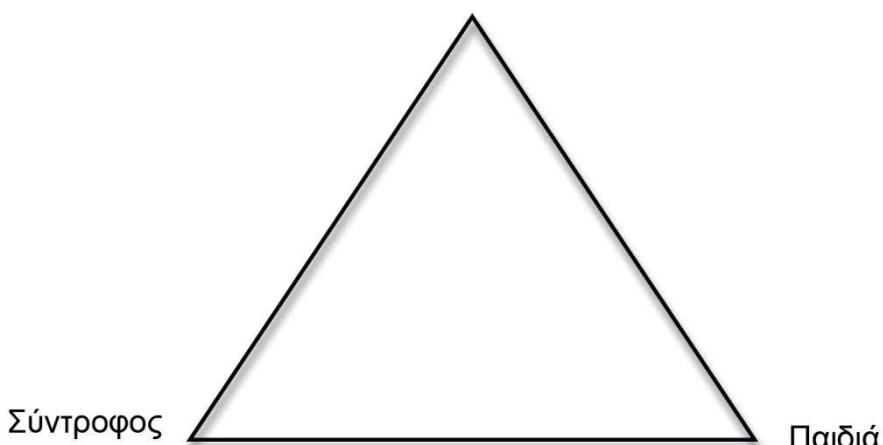
1. Εισαγωγή στο θέμα και στη δραστηριότητα

Ο/η εκπαιδευτικός εμπλέκει τους μαθητές (επαγωγική προσέγγιση)

Ο/η εκπαιδευτικός ξεκινά το μάθημα ρωτώντας τους μαθητές κάτι που όλοι μπορούν να απαντήσουν και που έχει άμεση σχέση με το θέμα: γιατί συνεχίζετε στο λύκειο; Τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια, σίγουρα θα απαντήσουν πως θέλουν να επιλέξουν ένα επάγγελμα. Θέλουν, επίσης, να αποκτήσουν πρόσβαση σε ανώτερα επίπεδα σπουδών και εκπαίδευσης, όπως για παράδειγμα στο πανεπιστήμιο.

Ο/η εκπαιδευτικός αφήνει να λάβουν τον λόγο αρκετοί μαθητές, μέχρις ότου δημιουργηθεί μια ξεκάθαρη εικόνα. Στη συνέχεια, συνοψίζει τις απαντήσεις των μαθητών, σχεδιάζοντας στον πίνακα το διάγραμμα που υπάρχει στο φυλλάδιο για τους μαθητές 1.2, συμπληρώνοντας την πρώτη επιλογή – επάγγελμα.

Εργασία / Επάγγελμα

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί πως οι μαθητές έδωσαν απόλυτη προτεραιότητα σ' αυτή την επιλογή και πως είναι ξεκάθαρο ότι είναι σημαντική για τις ταυτότητές τους. Με αυτό τον τρόπο, ασκούν τα ανθρώπινα

δικαιώματα – την ελευθερία να επιλέγουν γενικά και την ελευθερία να επιλέγουν επάγγελμα. Οι μαθητές, δικαιολογημένα, μπορεί να αντιτάξουν πως αυτή η ελευθερία περιστέλλεται από τους περιορισμούς, για παράδειγμα, στην πρόσβαση σε συγκεκριμένα επαγγέλματα, από την ανεργία ή από τον ισχυρό ανταγωνισμό. Το ζήτημα αυτό δεν είναι ανάγκη να απασχολήσει σ' αυτό το σημείο, διότι πρόκειται να τεθεί στο επόμενο μάθημα.

Ο/η εκπαιδευτικός κοινοποιεί τις άλλες βασικές επιλογές: θέλω να ζήσω με σύντροφο, και αν ναι, ποιος θα είναι; (ή έχω προχωρήσει ήδη σε μια τέτοια επιλογή); Και θέλω, ή θέλουμε να έχουμε παιδιά; Ο/η εκπαιδευτικός προσθέτει τους όρους «Σύντροφος» και «Παιδιά» στο διάγραμμα, έτσι ώστε να μοιάζει με το φυλλάδιο για τους μαθητές 1.2.

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί πως όλοι μας πρόκειται να απαντήσουμε σ' αυτές τις ερωτήσεις κατά κάποιον τρόπο. Είναι δυνατόν να συνδυάσουμε και τις τρεις επιλογές, ή μόνο τις δύο και να αφήσουμε μία. Θα ζήσουμε εντελώς διαφορετικές ζωές, ανάλογα με τις επιλογές που κάνουμε ή δεν κάνουμε. Ασκούμε τα ανθρώπινα δικαιώματα, παράλληλα όμως φέρουμε ευθύνη για τη ζωή μας, αλλά και για τη ζωή των άλλων (των συντρόφων μας, των παιδιών μας).

Ο /η εκπαιδευτικός παρουσιάζει τη δραστηριότητα

Ο/η εκπαιδευτικός μοιράζει το φυλλάδιο για τους μαθητές 1.2. Γνωστοποιεί στους μαθητές τα ανθρώπινα δικαιώματα που διασφαλίζουν τις βασικές δυνατότητες επιλογής εργασίας, συντρόφου και απόκτησης παιδιών (φυλλάδιο για τους μαθητές 1.2, 1^ο μέρος). Οι μαθητές θα πρέπει να σκεφτούν τις επιλογές τους και να καταγράψουν την απόφασή τους στον πίνακα του 2^{ου} μέρους του φύλλου εργασίας.

Αν το επιθυμούν, μπορούν να συγκρίνουν τις επιλογές τους με αυτές των γονέων τους. Αυτή η πρόσθετη πληροφορία δεν θα κοινοποιηθεί στην τάξη. Επίσης, η πληροφορία για τις επιλογές τους, θα παραμείνει ανώνυμη.

2. Οι μαθητές προβληματίζονται για τις βασικές τους επιλογές

Οι μαθητές εργάζονται μόνοι τους σιωπηλά. Ο/η εκπαιδευτικός δεν κοιτάζει τα φύλλα εργασίας. Η διακριτικότητα είναι απαραίτητη όταν οι μαθητές ασχολούνται με τόσο ευαίσθητα θέματα.

Ο/η εκπαιδευτικός προετοιμάζει την επόμενη φάση. Τοποθετεί ένα φύλλο από πίνακα σεμιναρίου στον πίνακα ή στον τοίχο. Καλό θα ήταν, αν οι μαθητές δε μπορούσαν να δουν τι γράφει ο εκπαιδευτικός. Ο πίνακας εμφανίζει μια τροποποιημένη έκδοση του προτύπου του φύλλου εργασίας για τους μαθητές 1.2.

Το κείμενο μπορεί να χρησιμοποιεί μόνο τα αρχικά των λέξεων Ε για το Επάγγελμα – Σ για το Σύντροφο – Π για τα Παιδιά, καθώς οι μαθητές γνωρίζουν ήδη αυτούς τους βασικούς όρους.

Ε για το Επάγγελμα – **Σ** για το Σύντροφο – **Π** για τα Παιδιά

Επιλογές για το μέλλον		Γυναίκες	Άντρες
Και οι τρεις	Ε + Σ + Π		
Δύο από τις τρεις	Σ + Π		
	Ε + Σ		
	Ε + Π		
Μια από τις τρεις	Ε		
	Σ		
	Π		

Ο/η εκπαιδευτικός παραχωρεί τον μαρκαδόρο στους μαθητές.

3. Παρουσίαση και συζήτηση

Οι μαθητές παρουσιάζουν τις επιλογές τους

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί με ποιον τρόπο θα διατηρηθεί η εχεμύθεια, καθώς οι μαθητές σημειώνουν τις επιλογές τους. Με τη σειρά του κάθε μαθητής, πλησιάζει και σημειώνει τις επιλογές του με τον αριθμό «ένα» (1).

Κορίτσια και αγόρια γράφουν σε διαφορετική στήλη.

Όταν έχουν σημειώσει τις επιλογές τους όλοι οι μαθητές, δύο από αυτούς αθροίζουν τους αριθμούς κάθε στήλης και σημειώνουν το αποτέλεσμα.

Οι μαθητές σχολιάζουν και συζητούν τα αποτελέσματα

Το αποτέλεσμα δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί. Έχει ενδιαφέρον να φανεί πόσοι νέοι άνδρες και γυναίκες σκοπεύουν να συνδυάσουν και τις τρεις επιλογές, πόσοι τις δύο και πόσοι μία.

«Σύντροφος + Εργασία»: Αποτελεί το παραδοσιακό αντρικό μοντέλο «βιοπαλαιστής + νοικοκυρά». Θα πρέπει όμως οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν τι θα συμβεί αν και οι δύο σύντροφοι κάνουν την ίδια επιλογή – (διπλό εισόδημα, όχι παιδιά)

«Εργασία + Παιδιά»: Απίθανη επιλογή, καθώς σημαίνει μονογονεϊκή οικογένεια. Άλλα οι μαθητές γυναίκες σκοπεύουν ότι υπάρχει σημαντικός αριθμός μονογονεϊκών οικογενειών, όχι, όμως, ως επιλογή αλλά λόγω διαζυγίου ή θανάτου.

«Σύντροφος + Παιδιά»: Το παραδοσιακό γυναικείο μοντέλο, αν κρατήσει για μια ζωή. Πολλές νέες μαμάδες και μικρότερος αριθμός νέων πατεράδων, δέχονται αυτή την επιλογή για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, ώστε να φροντίσουν τα παιδιά τους όταν είναι πολύ μικρά. Εννοείται πως θα γυρίσουν στις εργασίες τους το νωρίτερο δυνατόν.

«Εργασία + Σύντροφος + Παιδιά»: Οι μαθητές θα μάθουν πως αυτή η επιλογή αποτελεί πρόκληση. Υπάρχει διαφορά στις επιλογές των δύο φύλων; Πιθανώς, αυτή είναι η επιλογή περισσότερων νέων γυναικών παρά ανδρών. Για ποιον λόγο; Ο/η εκπαιδευτικός δεν θα πρέπει να πιέσει τους μαθητές αν δε θέλουν να μιλήσουν για τους λόγους των επιλογών τους. Όμως, μπορεί να σημειώσει πως αυτό είναι ένα παράδειγμα του τρόπου που οι ατομικές επιλογές είναι δυνατόν να επηρεάσουν το σύνολο της κοινωνίας: αν, για παράδειγμα, πολλοί άνθρωποι επιλέξουν να μην κάνουν παιδιά, θα υπάρξει υπογεννητικότητα. Δε χρειάζεται κάποια ηθική πίεση, όμως οι μαθητές θα πρέπει να συνειδητοποιήσουν πως οι ατομικές τους επιλογές θα προκαλέσουν, αναπόφευκτα, μακροπρόθεσμα αποτελέσματα (βλ. την επέκταση παρακάτω).

Με αυτή την πιθανή προοπτική, ο/η εκπαιδευτικός αναμένει τα αποτελέσματα και στη συνέχεια σχολιάζει, αν χρειαστεί, αυτοσχεδιάζοντας. Βοηθάει όμως, ο σχολιασμός εκ των προτέρων, όπως περιγράφτηκε παραπάνω. Εξίσου βοηθητική είναι η αξιολόγηση του μαθήματος στη συνέχεια, για την ανάπτυξη της ικανότητας και της αυτοπεποίθησης στη χρήση του αυτοσχεδιασμού.

Επέκταση

Το πρόβλημα της υπογεννητικότητας, και της γήρανσης και συρρίκνωσης των πληθυσμών, ταλανίζει πολλές βιομηχανοποιημένες και προηγμένες κοινωνίες ανά τον κόσμο, όπως την Κίνα, τη Γερμανία και την Ιταλία. Μπορεί να προκαλέσει προβλήματα στην οικονομία και στο σύστημα συνταξιοδότησης. Με τη χρήση στατιστικών δεδομένων, οι μαθητές μπορούν να διερευνήσουν την κατάσταση στη χώρα τους. Μπορούν, επίσης, να αναλύσουν και να κρίνουν πιθανές λύσεις.